

WIELKI POST

Co to jest Wielki Post?

To czas pokuty przygotowujący do przeżycia najważniejszych dla chrześcijan Świąt Wielkanocnych.

W Kościele łacińskim zaczyna się w Środę Popielcową przed I Niedzielą Wielkiego Postu.

Ile trwa Wielki Post?

Czas trwania Wielkiego Postu dla Kościoła katolickiego obrządku łacińskiego określają „Ogólne normy roku liturgicznego i kalendarza” oraz „List okólny o przygotowaniu i obchodzeniu świąt paschalnych «Paschalis sollemnitatis»” Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów z 1988 roku. Zgodnie z nim Wielki Post trwa do Wielkiego Czwartku, a w Wielki Piątek i Wielką Sobotę obchodzony jest post paschalny.

Ile trwa Wielki Post?

Wielki Post

u grekokatolików i prawosławnych rozpoczyna się od Czystego Poniedziałku pierwszego tygodnia czterdziestodniowego postu.

W Cerkwi prawosławnej kończy się w piątek przed Niedzielą Palmową, a w Kościołach grekokatolickich Wielki Post kończy Niedziela Palmowa zwana w kościołach wschodnich Niedzielą Wierzbową.

Jak był określany?

W językach pierwotnego Kościoła Wielki Post był określany jako *Quadragesima* (łac.), *Tessarakostè* (gr.), czyli dosłownie „40 dni” (*czterdziestnica*), co miało wskazywać na wzorzec, do którego nawiązywał – do trwającego 40 dni postu samego Jezusa Chrystusa.

W protestantyzmie obchodzony jest pod nazwą czasu pasyjnego.

Praktyki wielkopostne

Od czasu wielkiej schizmy wschodniej praktyki wielkopostne na Wschodzie i na Zachodzie chrześcijaństwa zaczęły się różnić. W średniowieczu publiczne praktyki wielkopostne Kościoła łacińskiego nabrały bardzo szczególnych form. Drogi Europy przemierzały grupy biczowników, którzy biczując się do krwi, wzywali społeczność chrześcijańską do pokuty i nawrócenia.

Praktyka taka została zakazana przez papieża Klemensa VI w 1349 roku.

Posypanie głów popiołem

Prawdopodobnie od VII wieku zaczął pojawiać się w liturgii ryt posypywania głowy popiołem.

Najstarsze zachowane źródła mówiące o święceniu popiołu pochodzą z X wieku.

Papież Urban II wprowadził w 1091 roku, jako obowiązujący w liturgii, ryt posypywania głowy popiołem.

Z tego okresu datowana jest regulacja, by popiół ten był uzyskiwany z palm poświęconych podczas Niedzieli Palmowej poprzedniego roku.

Wielkopostna pokuta publiczna

Jedną z dwóch funkcjonujących od XII wieku form pokuty publicznej była *poenitentia solemnis*.

Dotyczyła wyłącznie ciężkich przestępstw, znanych publicznie. Trwała przez okres Wielkiego Postu i stanowiła następczynię pokuty publicznej z pierwszych wieków.

Rozpoczynała się na początku postu rytem wyprowadzenia pokutników z kościoła, a kończyła się w Wielki Czwartek rytem wprowadzenia do kościoła tych pokutników, którzy wypełnili swoją pokutę i udzielenia im rozgrzeszenia.

Gorzkie żale

W Polsce funkcjonuje lokalna tradycja odprawiania w niedziele Wielkiego Postu nabożeństwa pasyjnego, które jest połączone z wystawieniem Najświętszego Sakramentu i kazaniem pasyjnym. Po raz pierwszy zostało odprawione na początku XVIII wieku. Jego struktura opiera się na konstrukcji dawnej *Jutrzni*. Składa się z tzw. „zachęty” i trzech części. W każdą niedzielę Wielkiego Postu odprawia się jedną część.

Rekolekcje

Kodeks prawa kanonicznego z 1983 (Kan. 770) zaleca, że „proboszczowie zgodnie z zarządzeniem biskupa diecezjalnego powinni w pewnych okresach organizować to przepowiadanie, które nazywa się „rekolekcjami”.

Idea organizowania „ćwiczeń duchowych”, które mogłyby, oprócz duchownych, gromadzić także wiernych w parafiach, pojawiła się dopiero w encyklice Piusa XI z 20 grudnia 1929 *Mens Nostra* o znaczeniu rekolekcji zamkniętych.

Ideę rozszerzył Pius XII w encyklice *Mediator Dei* z 20 listopada 1947, zachęcając, by uczestniczyło w nich jak najwięcej świeckich.

REKOLEKCJE WIELKOPOSTNE

SŁUCHAJMY GŁOSU
PANA

Rekolekcje

Prawo kościelne nie określa „kerygmatu rekolekcyjnego”. Nauki winny nawiązywać do Pisma Świętego, Tradycji Kościoła, liturgii Kościoła, zasad wiary i moralności podawanych do wierzenia przez *Urząd Nauczycielski Kościoła*. Zgodnie z kan. 768 § 1 KPK ów kerygmat ma za zadanie „otworzyć serca na wiarę, uczyć Boga i prowadzić do zbawienia”, zaś „przekaz treści należy dostosować do wieku i wykształcenia słuchaczy, a także uwzględniać znaki czasu”.

WIELKI POST

Modlitwa, post i jałmużna

Regulacje po soborze Watykańskim II

Zgodnie z kanonami 1251–1252 aktualnego Kodeksu prawa kanonicznego w Środę Popielcową wiernych obowiązuje wstrzemięźliwość od pokarmów mięsnych i post ścisły. W praktyce oznacza to dopuszczenie spożycia trzech posiłków w ciągu dnia, ale tylko jeden – do syta. Nakaz wstrzemięźliwości dotyczy wszystkich wyznawców w wieku powyżej 14 lat, a nakaz postu osoby pełnoletnie do 60. roku życia.

Wielki Post w Kościele katolickim jest traktowany jako czas pokuty i nawrócenia. Jego zaleceniami są post, jałmużna i modlitwa.

W okresie wielkiego postu z kościoła znikają kwiaty przy ołtarzu, nastrój pokuty podkreśla skromniejszy wystrój świątyni.

Kolorem liturgicznym jest fiolet, w czwartą niedzielę (jeśli jest taki zwyczaj w danej parafii) róż, a w niedzielę Męki Pańskiej (Palmową) czerwień. W okresie Wielkiego Postu wiernych obowiązuje zakaz udziału w zabawach.

WYJAŚNIENIE POJĘĆ

- Ryt – ustalony sposób wykonywania czynności liturgicznych.
- Wielka schizma wschodnia – rozłam w chrześcijaństwie na Kościół wschodni i zachodni.
- Encyklika- pismo papieża skierowane do biskupów i wiernych całego świata.
- Kerygmat rekolekcyjny- przesłanie zbawienia zawarte w życiu, śmierci i zmartwychwstaniu Chrystusa głoszone podczas rekolekcji, inaczej mówiąc nauki rekolekcyjne.
- Rok liturgiczny – inaczej rok kościelny lub Rok Pański. Liczy tyle samo dni i tygodni , co **rok** kalendarzowy, jednak nie pokrywa się z nim. Rozpoczyna się bowiem w pierwszą niedzielę Adwentu (która przypada między 27 listopada a 3 grudnia), a kończy się tygodniem po uroczystości Chrystusa Króla, obchodzonej w ostatnią niedzielę roku liturgicznego (między 20 a 26 listopada).
- Jutrznia - modlitwa odmawiana przed wschodem słońca.

Źródła

- https://pl.wikipedia.org/wiki/Wielki_post#Ko%C5%9Bci%C3%B3%C5%82_katolicki
- wyszukiwarka grafiki google